

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Vēl var pagūt!

Parakstīšanās uz «NOVADNIEKU» 1993. gada pirmajam pusgadam Preiļu rajonā pagarināta līdz 15. decembrim.

ZIŅAS

• Rajona skolās pedagogu prāti šogad visvairāk aizņēmi ar akreditāciju. Akreditācijas komisijas jau bijušas abās Preiļu vidusskolās, Rudzētu vidusskolā, Dravnieku, Pelēču, Salas, Silajāņu pamatskolā un citās. Pirmā grupa gatavoja dokumentu par akreditāciju saņemot decembra nogalē. Pārējām skolām šī svarīgā diena būs pavasara pusē.

Ko nozīmē skolas akreditācija? Vienkāršā valodā runājot — skolām Izglītības ministrija izdos dokumentu, ka tām ir tiesības dot saviem absolventiem dokumentu par izglītību — par pamatskolas vai vidusskolas beigšanu. Līdz šim tas ticis darīts bez šādas atļaujas. Bet praktiski tas nozīmē rūpīgu skolas pārbaudi atbilstoši nolikumam par akreditāciju. Kā arī izlaiduma klašu skolēnu zināšanu pārbaudi Izglītības ministrijas sagatavotajos kontrolārkos dzimtajā valodā un svešvalodā un metodisko apvienību sagatavoto kontrolārkus matemātikā. Kontrolārbi un to rezultāti tiks ilgstoši uzglabāti salīdzināšanai un vērtēšanai.

Ja, piemēram, lauku vidusskolā ir maz skolēnu un tās beidzēji parasti neiestājas augstākajās mācību iestādēs, viņu zināšanas ir vājas, šajā skolā vidusskola patie-

šām var tikt slēgta. Savukārt akreditācijas komisijas atzinums par viņi organizētu darbu pamatskolā var būt par pamatu skolas direktora, administrācijas vai priekšmeta skolotāja nomainīšanai. Bet Izglītības ministrijā ir izveidota apelācijas komisija, kur savukārt var skola griezties, ja to neapmierina rajona akreditācijas komisijas atzinums.

• Vakar rajona matemātikas skolotāji pulcējās uz semināru Pelēču pamatskolā. Sestdien Preiļu 2. vidusskolā tiksies mājturības skolotāji. Sestdienas semināram paredzēta arī dziedāšanas skolotājiem. Sakarā ar skolotāju kora jubileju rajonā iebraukušais kordirģents E. Dziļums grib parunāt ar dziedāšanas skolotājiem par dziesmu svētkiem.

• Rajona skolēnu jaunrades centrs rīko eglīti bērniem invalīdiem. Tā notiks 19. decembrī. Dāvanīgas gatavo jaunrades centra pulciņu dalībnieki, bet nedaudz saldumu piešķirusi Sarkanā Krusta nodaļa. Līvānu bērniem invalīdiem eglīti iedegs Līvānu jaunrades nams 26. decembrī. Pagastos pie mājās esošajiem slimajiem bērniem aiziet vai viņus uzlūgt uz kopējo eglīti tiek aicinātas lauku skolas.

L.Rancāne

Pagasta valde ir ar mieru finansēt

Tagad jau jāsaka — kādreiz, jo pat no Turku pagasta centra, nerunājot par nomalē, nevar tikt uz Līvāniem, turpretī kādreiz ļaudis ar autobusiem brauca gan uz rajona centru, gan bija tiešais maršruts uz Jēkabpili. Nu viņus apkalpo viena maršruta autobuss, tas pats tikai reizi nedēļā.

Eksperimenta kārtā nolemts, ka no Preiļiem caur Priekuljiem, Rudzātiem, Turkiem uz Līvāniem un pa šo pašu ceļu atpakaļ brauc autobuss ik trešdienu rītā un vakarā. Pēc vienošanās ar uzņēmumu pēc kāda kursēšanas laika tiks aprēķināts, cik būs jāpiemaksā pagastam, lai šis maršruts saglabātos arī turpmāk, un cik te izrādīsies gribētāju braukt. Ja piemaksa nebūs pārāk liela, valde ir ar mieru finansēt.

Tā saka paldies, ka šajos grūtajos laikos savu palīdzību sniedza vietējā paju sabiedrība «Vārpa», kura pa pagasta galveno ceļu no Līvāniem līdz robežai nedēļas sākumā un beigās skolēnu pārvadāšanai norīkoja savu autobusu.

A.Rancāns

No redakcijas pasta

VAI MĪLAM PASAKAS?

Es tās bērniņā ļoti mīlēju. Būtībā jau priekš manis tās nemaz nebija pasakas, bet gan ļauna, reāla pagāte. Pasakas lasāms domāju: «Re, cik labi, ka nav vairs kungu laiki, kad tie apspieda un izsmēja kalpus, jo kungiem vienmēr bija taisnība, lai cik netaisnīgi tie rīkojās.»

Vispildītāk no bērniņas dienām man atmiņā ir saglabājusies pasaka, kuru es jums īsumā atstāstīšu.

Brauc pa ciemiem kunga pakalpiņi, vākdami nodevas. Redz ceļmalā pavisam vecu būdiņu ar diviem veciņiem, kuri par kaut ko priecājas. Pakalpiņi nolemj: ja jau veciņiem ir par ko priecāties, tad jābrauc iekšā nodevas vākt. Tā galīgi aplaupījuši veciņus, nodevu vācēji aizbrauc tālāk. Nākošajā dienā tie brauc atpakaļ un, tuvojoties vecajai būdiņai, spriež: «Šeit mēs vakar paņēmām visu, kas tik bija nemams. Šodien te vairs nav ko darīt.» Te viņi ierauga, ka pie būdiņas uz lieveņa sēž abi veciņi un gauži raud. «Nu ko,» nolemj kunga pakalpiņi, «ja jau šie raud, tad tiem vēl ir par ko raudāt. Braucam iekšā nodevas vākt.»

Nu re, ir atgriezušies kungu laiki, un mūsu dzīve ir kļuvusi kā pasaka. Atšķirība ir tikai tā, ka tā vairs nav pagātne, bet gan reāla

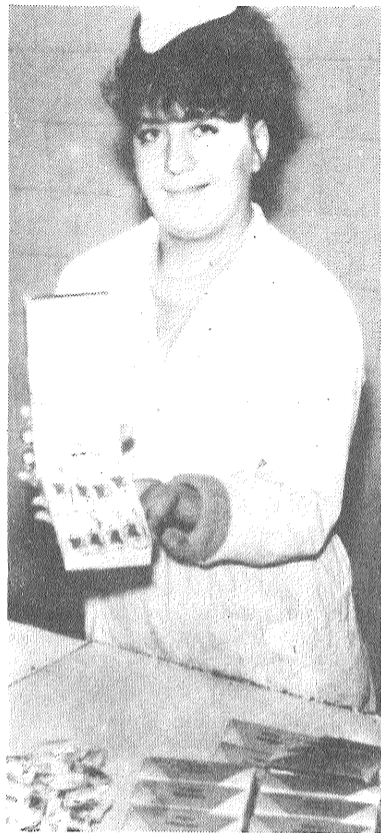
tagadne. Mūsu augstie kungi rīko saviem kalpiem, lai glābtu neglābjamo, jau cenšas ar visvisādām maksām iekasēt vairāk, nekā apmaksā par darbu. Visas valdības un pašvaldības vairs nav spējīgas apmaksāt pat par gaisu pagrabos. Kungi tikai turpina spriest, ko un kā vēl varētu izspiest no saviem kalpiem. Te es mazlietiņ varu palīdzēt.

Var nolemt ņemt samaksu par balkona apkuri (par neapkurināmajām vannas un tualetes telpām taču ņem!). Ja man uz darbu jāiet apmēram divi kilometri, tad var ņemt maksu par asfalta un trotuāra midišanu, pie tam — pieskaitot visus 12 procentus. Vēl var bezgalīgi celt cenas maizei, ūdenim, gaisam un... zārkiem, jo bez visa tā kalpi iztikt nevar. Diemžēl šajā pasakā ir rūgta puse.

Nabaga muļķītis Jānītis klusē un cieš, bet, kad sāksies Saeimas vēlēšanas, tas skries balsot par jauniem kungiem, kuri Jānīti ar jaunu sparū laupīs daudz vairāk nekā tos nabaga veciņus.

Tāda ir tā pasaka. Varbūt man nav taisnība? Kurš mūsu «brīvajā» Latvijā var man teikt, ka es maldos?

Ar cieņu
Alberts Veigulis (Preiļos)

■ Lai pircējs būtu apmierināts, konfektmā jābūt ne tikai kvalitatīvam, bet arī gaumīgi iepakotām, uzskata iepakotāja Andželika Senkova.

■ Ietinēju Maijas Šmukstes, Tatjanas Kovalkovas, Jeļenas Timoninas, Svetlanas Vasiljevas darbā pats galvenais ir roku veiklība un precizitāte.

Ziemassvētkos un Jaungadā konfekšu pietiks

Tā teica agrofirmas «Turība» konfekšu ceha tehnoloģe, meistare Ingrida Skačkova.

Viņa pastāstīja, ka kolektīvs nostabilizējies, pietiek arī izejvielu. Galvenā produkcija ir konfektes «Gotiņa», maiņā tiek sarazots apmēram 1,2 tonnas saldumu. Pēc pasūtījuma ražojot arī konfektes «Īris». Šerbetam pagaidām neesot pieprasījuma.

Ceha ražojumus var iegādāties firmas veikalos Riebiņos, Preiļos un Daugavpilī, kā arī patērētāju kooperācijas veikalos.

J.Silicka teksts un foto

Bezdarbs — šodienas sarežģītākā problēma

Padziļinoties ekonomiskajai krīzei, notiek arvien jaunu darbavietu samazināšana kā rūpniecībā, tā arī citās tautsaimniecības nozarēs. Arī Preiļu rajonā stāvoklis arvien pasliktinās. Decembra sākumā rajona nodarbinātības Valsts dienesta nodaļā bija reģistrēti 1450 bezdarbnieki un 873 no viņiem piešķirts bezdarbnieka pabalsts. Novembrī bezdarbniekiem pabalstu veidā kopā ar piemaksām izmaksāti 1 890 968 rubļi. Jau vairāk nekā 50 cilvēki, kuri līdz šim saņēma pabalstu, kļuvuši par ilgstošajiem bezdarbniekiem, — viņiem pabalsta izmaksa pārtraukta.

Novembrī bija vērojama bezdarbnieku skaita krasa palielināšanās. Nodarbinātības dienesta nodaļā šajā mēnesī vien reģistrējies 346 cilvēki. Arī decembrī, acīmredzot, bezdarbnieku skaits turpinās strauji palielināties. Līdz ar to strauji pieaug arī tās summas, kuras tiks izmaksātas bezdarbnieku pabalstos. Šinī sakarā uzņēmumu un iestāžu vadībai, kā arī galvenajiem grāmatvežiem ir jāatrod līdzekļi pabalstu izmaksām. Jāatceras, ka tieši šiem cilvēkiem pašlaik ir visgrūtāk, jo, pazuļējot darbu, ir ne tikai materiālais trieciens, bet arī morālais. Tāpēc tieši bezdarbniekiem pirmām kārtām būtu jāatļūcinā nauda pabalstu izmaksām.

Daudzos uzņēmumos pastāv tā sauktais slēptais bezdarbs, kad izejvielu, kā arī naudas līdzekļu trūkuma dēļ daudzi strādnieki atrodas ilgtermiņa bezalgas atvaļinājumos. Tāda aina vērojama arī lauksaimnieku paju sabiedrībās.

Pēc mūsu aprēķiniem, rajonā ir apmēram 3000 bezdarbnieku. Sevišķi smags stāvoklis izveidojies Līvānos. Ja tuvākajā laikā ekonomiskā situācija neuzlabosies, iespējama masveidīga bezdarbnieku skaita palielināšanās. Gan rajona vadībai, gan vietējām pašvaldībām uz to jābūt laikus gatavām. Lai kaut kādā veidā mēģinātu šo triecienu amortizēt, pašvaldībām

būtu jāizlemj, kā īstenot Latvijas Republikas Augstākās Padomes 1992. g. 14. aprīļa lēmumu «Par neatliekamiem uzdevumiem iedzīvotāju sociālajā aizsardzībā». Šī lēmuma 3. punktā teikts, ka pilsētu un pagastu pašvaldībām jāizveido sociālās palīdzības dienesti un jāievieš sociālais pabalsts personām, kuru ģimenēs ienākumi, rēķinot uz vienu ģimenes locekli, nesasniedz krīzes iztikas minimumu un kuru rīcībā nav eksistencei nepieciešamo līdzekļu.

Sakarā ar biežajiem jautājumiem gribu vēlreiz izskaidrot bezdarbnieka pabalsta apjomu un komponentus, no kuriem tas sastāv. Pirmkārt, bezdarbnieka pabalstā ietilpst, atkarībā no bezdarbnieka kategorijas, naudas summa 70 vai 90 procentu apmērā no valsts noteiktās minimālās darba algas. Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru Padomes 1992. gada 2. oktobra lēmumu Nr. 418 «Par piemaksām sakarā ar patēriņa precu cenu un pakalpojumu tarifu pieaugumu» bezdarbniekiem noteikta piemaksa pie pabalsta — 1000 rubļi mēnesī no valsts sociālās apdrošināšanas budžeta, tāpat noteiktā piemaksa — 750 rubļi mēnesī — bezdarbnieka apgādībā esošajiem ģimenes locekļiem.

Pēc Latvijas Republikas Ministru Padomes 1992. gada 26. oktobra lēmuma Nr. 446 «Par iedzīvotājiem piegādājamās siltumenerģijas tarifiem un to apmaksāšanu kārtību» 3. punkta katram bezdarbniekam, kam ir tiesības uz bezdarbnieka pabalstu, papildus tam noteikta piemaksa — 1000 rubļi mēnesī. Tāpat norādīts, ka šīs piemaksas tiek pārtrauktas, ja bezdarbnieks nevar uzrādīt izziņu no pašvaldības vai namu pārvaldes par to, ka ir nokārtoti ires un komunālie maksājumi par iepriekšējo mēnesi.

Saņemts arī Latvijas Republikas Labklājības ministrijas norādījums, kurā ir papildinājums 1991. gada 14. novembra norādījumam Nr. 02/62 «Par vienreizējiem sociālās apdrošināšanas pabalstiem». Tajā teikts, ka personas, kas likumā paredzētajā kārtībā atzītas par bezdarbniekiem un par kurām Latvijas Republikā pēdējo 12 mēnešu periodā pirms atļaušanas no darba izdarīti sociāli nodokļa maksājumi ne mazāk kā 6 mēnešus, naves gadījumā apbedīšanas pabalsts izmaksājams divu minimālo mēnešalgu apmērā. Tādā pat apmērā apbedīšanas pabalsts izmaksājams šādas

personas ģimenes locekļa (kurš nestrādāja un nesāņēma pensiju) a) vīra, sievas; b) bērnu, brāļu un māsu, kas nav sasnieguši 18 gadu vecumu vai ir darba nespējīgi neatkarīgi no vecuma; c) vecāku; d) veciņa un vecsmātes miršanas gadījumā. Bezdarbnieka nāves gadījumā pabalstu izmaksā viņa ģimenes loceklim vai citai fiziskai personai, kura uzņēmusies apbedīšanu. Apbedīšanas pabalstu piešķir sociālās apdrošināšanas pārvalde pēc bezdarbnieka pastāvīgās dzīvesvietas, pamatojoties uz pieprasījuma iesniegumu, kuram pievienota civilstāvokļa aktu reģistrācijas iestādes noteikta parauga izziņa un nodarbinātības dienesta nodalās izziņa. Noteikts, ka pabalsti piešķirami to bezdarbnieku vai viņu ģimenes locekļu apbedīšanai, kuri miruši 1992. gada 1. novembrī vai vēlāk.

Tiem bezdarbniekiem, kuri saņem pabalstu, tāpat gribas atgādināt, ka saskaņā ar likuma «Par nodarbinātību» 10. punkta prasībām bezdarbnieka pabalsta izmaksas tiek attiecīgi pagarinātas par slimošanas laiku. Ar 1992. gada 1. oktobri Latvijas Republikā personas pārejošo darba nespēju apliecina tikai ar darba nespējas lapu (DNL). Tāpēc jebkurā gadījumā, kad bezdarbnieks ir slimojis, nodarbinātības nodaļā ir jāiesniedz ārstniecības iestādē izdota darba nespējas lapa.

Lai šajos smagajos apstākļos savlaicīgi varētu plānot stāvokli nodarbinātības jomā, gribas vēlreiz atgādināt uzņēmumu un iestāžu vadītājiem, ka saskaņā ar Latvijas Republikas likuma «Par nodarbinātību» 5. punkta prasībām uzņēmumu un organizāciju likvidācijas gadījumā, kā arī tad, ja tiek izbrīvēta darbinieku grupa — vairāk par 25 cilvēkiem, darba devēja pienākums ir rakstiski brīdināt par to nodarbinātības dienestu ne vēlāk kā divus mēnešus iepriekš.

Tikai cieši sadarbojoties uzņēmumu, iestāžu un organizāciju vadībai, pašvaldībām un Valsts nodarbinātības dienesta nodaļām, ir iespējams prognozēt situācijas tālāku attīstību un maksimāli palīdzēt bezdarbniekiem.

S.Bernāns,
nodarbinātības Valsts dienesta
Preiļu nodaļas vadītājs

LAUKSAIMNIEKIEM

Kur ņemt mēslojumu, lai ražīgāki kļūtu dārziņi un piemājas zeme

Lai saražotu pārtiku un lopbarību, augsne jāuzlabo un jāapgādā ar augu barības vielām. Mūsu augšnes dabiski kļūst skābākas, jo mitrajā Latvijas klimatā no augšnes izskalojas kaļķis, to iznes arī ar ražu, bet daudz minerālmēsli augsne ienes skābes. Tāpēc liekā augsnes skābuma novēršanai augsne periodiski jākaļķo. Kā pareizi kaļķot un arī citas derīgas atzīpas var uzziņāt nesen izdotajā «Zemnieka padomniekā lauku augu mēslošanai». Ja piemājas zemes apjomi ir hektāros, tad jāizmanto kaļķošanas mehānismi, taču tas nav lēti, jo dārgā ir gan degviela, gan ar tiem izpūšamie dedzinātie dolomītmilti. Bez maksas kaļķošanas materiāls ir pie cukurfabrikām uzkrājušās kaļķu kaudzes. Arī autotransports pēc pārstrādāšanai cukurā aizvesto cukurbiešu izkraušanas atpakaļ brauc tukšā. Ja vien zemes saimnieks to vienmērīgi izkliedēs, tad liekais augsnes skābums tiks lēti novērsts.

Lai augsne dzīvotu slietas, derīgās sīkbtūtnes, tā būtu irdena un auglīga, augsne jābūt trūdvielām, ko vairo ar organiskajiem mēsliem. Ja ir savi mājlopi, tad ar kūtmēsliem augsne ienes gan organiskās vielas, gan sīkbtūtnes, gan augu barības elementus, ieskaitot mikroelementus. Iegādāties kūtmēsliem no citiem lopu turētājiem nebūs lēti, jo tos tagad lieto visi. Vedot kūdru kompostam no tālienes, daudz izmaksās transports. Pie tam kūdra satur tikai organisko vielu un slāpekli, bet dažos kūdras veidos arī kaļķi. Vislētākie organiskie mēsli ir savā zemē izaugušās ražas pārtikai vai lopbarībai nevajadzīgās blakus produkcijas iearšana vai ierakšana augsne. Tā satur gan organisko vielu, gan visas no augsnes uzņemtās augu barības vielas un mikroelementus. Šim nolūkam noder arī izravētās sēklu nezāles. Daudz organiskas dabas atkritumu rodas

arī mūsu virtuvēs, kuri nav jānes uz konteineriem vai jāizmet žogmalās, bet jāizmanto vai nu komposta gatavošanai vai tiešai iestrādei augsne. Ja dzīvojamā māja nav pieslēgta centralizētai kanalizācijai, tad daudz vērtīga mēslojuma uzkrājas atejas bedrē. To nav jāved uz izgāztuvi, bet var izmantot lopbarības un tādu pārtikas kultūru mēslošanai, kuras izmanto vārtā veidā. Šis mēslojums augsne jāiestrādā savlaicīgi un dziļāk, ievērojot sanitāros ieteikumus un ģimenes uzskatus.

Samazinoties akmeņogļu un palielinoties malkas izmantošanai, radīsies arvien vairāk koka pelnu. Tie satur visus augu barības elementus un mikroelementus, izņemot slāpekli, aptuveni tādās attiecībās, kādās tie nepieciešami kultūragļiem. Protams, uzkrājot pelnus, jāievēro ugunsdrošības prasības.

Augsnes apstrādē, sēklas iegādē un sējumu kopšanā patērētais paša darbs un iztērētās izmaksas nedos pietiekošu atdevi ar ražu, ja audzējamie augi badosies barības elementu trūkuma dēļ. Ja tos nesam pietiekoši piegādājam ar iepriekšminētajiem vietējiem mēslošanas līdzekļiem, tad deficītu nākas papildināt ar minerālmēsliem. Gadu desmitiem bijām pieraduši pie no valsts budžeta dotajiem minerālmēsliem. Tagad tie maksā patiesu cenu un mums šķiet dārgi. Vai atmaksājas rudenī, ziemā vai pavasarī minerālmēsli iegādē izdotie rubļi, varēs spriest pēc tā, cik iegūtu rudenī ar papildus produkciju, to pārdodot tirgū. Minerālmēsli var iegādāties firmas «Agroķīmija» noliktavās vai arī patērētāju biedrības attiecīgajos veikalos. Ja saimnieka maciņš ir pietiekoši biezs, «Agroķīmija» minerālmēsli atvedīs un lauku apēs. Mazāk maciņš tukšosies, ja mēsli saimnieks izsēs pats.

V. Osmanis,
lauksaimniecības doktors

Par lopu realizēšanas kontroli

Valsts Lauksaimniecības ministrija 4. novembrī izdevusi pavēli Nr. 227 «Par pastiprinātu dzīvnieku un to produkcijas realizācijas kontroli».

Sobrid ar lopu uzpirkšanu un realizēšanu nodarbojas statūsabiedrības, privātfirmas un dažādi uzņēmumi. Lai izsargātos no iespējamās dzīvnieku inficēšanās, tās valsts pārstāvji, uz kuru lopi tiek eksportēti, nedrīkst apmeklēt fermas. Mājlopi sāk ceļot uz Krieviju un citām NVS valstīm, Igauniju un Lietuvu, kā arī ārvalstīm. Darījumus drīkst kārtot, ja firma, kura eksportē lopus, Valsts veterinārajā departamentā (Lauksaimnieku centrā) ir reģistrēta un saņēmusi preces izvedu-

ma atļauju. Transportēšana jāsaņemas ar attiecīgā rajona veterināro pārvaldi.

Dzīvnieku eksportēšana notiek stingrā saskaņā ar importētājvalstīs noteiktajām veterinārajām prasībām. Šī iemesla dēļ lopu realizēšana drīkst notikt tikai tad, ja ir dokuments, kas apliecina, ka izpildītas importētājvalsts veterinārās prasības.

Otrkārt, pirms iebraukšanas Latvijas teritorijā, jābūt atzīmei par vedējtransporta dezinfekciju.

Treškārt, neiztikt bez liguma kopijas un rakstiska iesnieguma, kurā jānorāda, ar kādas markas transporta līdzekli un pa kādu ceļu (maršrutu) lopi vai produkcija tiek vesti.

Latvijas Zemnieku savienībā

Uz Saeimas vēlēšanām

Latvijas Zemnieku savienības kārtējā Centrālās padomes sēdē šā gada 3. decembrī īpaša uzmanība tika veltīta Saeimas vēlēšanām. Iepazīnušies ar nolikuma par deputātu kandidātu izvirzīšanu un vēlēšanu listes veidošanas projektu, padomes locekļi nolēma līdz šī gada beigām, sākot no partijas grupām uz vietām pagastos un līdz rajonu veidojumiem, izstrādāt savus priekšlikumus, kurus izskatīs nākamgad kārtējā kongresā. Tā sagatavošanai izveidota redakcijas komisija, kura apkopos visus priekšlikumus. Padome apsprieda arī jautājumus sakarā ar priekšvēlēšanu kampaņas izdevumiem un organizatorisko darbu.

Zinātnieki gaida uz konsultācijām

Latvijas Zemnieku savienības Akadēmiskās sekcijas Rīgas Tehniskās un Latvijas Lauksaimniecības universitāšu mācību spēki sastādījuši konsultāciju grafiku, uz kurām gaida visus lauku ļaudis. To tematika aptver gan ar lauku mehanizāciju un tehnikas eksplu-

atāciju saistītās problēmas, gan ekonomiku, kredītus un finanses, zemes ierīcību un meliorāciju, lopkopību un agronomiju, agroķīmiju un augu aizsardzību, kā arī lauksaimniecības produktu pārstrādi.

Organizējas mājturības biedrība

LZS Sieviešu komitejas priekšsēdētāja Aina Bruņeviče informē, ka Rēzeknes rajonā, Baldones, Jaunbērzes, Saukas un citos pagastos rosīgi darbojas Mājturības biedrības. Oktobra nogalē Sieviešu komitejas plašsaziņatājā sēdē izstrādāti un pieņemti tās statūti, kuros mērķi un uzdevumi raksturoti ar darba tikuma, tautas tradīciju un latviskas sētas atjaunošanu, sadzīves kultūras apzināšanu pagastos, kultūras mantojuma vākšanu un saglabāšanu. Biedrība, sadarbojoties ar ieinteresētajām iestādēm, iestājas par skolu programmu reformu, skolotāju un medicīnas darbinieku, tāpat veco ļaužu dzīves apstākļu uzlabošanu, mazo skolu atjaunošanu, organizēs mācības, konkursus, gadatirgus.

A. Rancāns

Sargāsim savu ganāmpulka veselību

Uzmanību — leikoze

Rajonā, kā arī visā republikā notiek privatizācija. Sabruk agrārkā saimniecības, un līdz ar to tiek izpārdoti to liellopi, cūkas, aitas. Bieži individuālajās saimniecībās nonākušie lopi ir slimi un apdraud šajās saimniecībās esošos. Viena no tādām slimībām ir leikoze. Līdz šim rajonā ar leikozi slimoja vairāk saimniecību govīs, bet individuālajā sektorā tikai dažā procenti, un arī tikai tur, kur liellopus nepārbaudīja vai savlaicīgi nelikvidēja slimos. Tagad uz leikozi seroloģiski reaģējošās govīs, teles un teļi nonāca privātsaimniecībās. Lai neinficētu veselos dzīvniekus, jāpārlicinās, vai nopirktie dzīvnieki ir veseli. Par to, ka no viena slima liellopa var inficēties arī pārējie, varat pārlicināties pie tiem jaunsaimekiem, kuri bez veterinārās laboratorijas pārbaudes iepirka lopus un jau nākošā gadā slimi bija arī veselie liellopi. Rajonā tādu gadījumu ir vairāki desmiti. Fermu īpašniekiem, kuri nopirka bijušās saimniecību fermas ar visiem lopiem, vajag pārbaudīt ganāmpulku vai vismaz pakonsultēties pie speciālistiem. Ganāmpulks, kurš nav pārbaudīts uz infekcijas un parazitārām slimībām, var nest nelaimi pašu mājās.

Šogad pēc nelabvēlīgās vasaras lielmaņa lopiem ir sliktā. Govīs

kūti ienāca vājā miesas stāvoklī. Siena vērtība, salīdzinot ar pagājušo gadu, arī ir sliktāka. Tāpēc savlaicīgi jāiegādājas medikamentu, mikroelementu iespēju robežās, lai vismaz glābtu teļus, sivēnus un jērus.

Lopu turētāji bieži vien ir ar mazu pieredzi, tāpēc iesaku interesēties gan rajonā, gan pagastos pie veterinārajiem darbiniekiem, lai zinātu, kā jāizmanto aptiekā pirktos medikamentus un tos augus, kurus mēs varam paši sadabūt.

Neaizmirsīsim parazitārās slimības

Parazīti ir organismi, kas barojas un mitinās citu dzīvību būtnu virspusē un iekšpusē, kaitīgi iedarbojas uz saimnieka organismu. Nedaudz informācijas par tiem parazītiem, kas ir sastopami dzīvniekiem un cilvēkiem vai arī tikai dzīvniekiem.

Mūsdienās lielāku uzmanību pievēršam lipīgajām dzīvnieku slimībām — leikozei, sarkanguļai u.c., bet bieži aizmirstam pašu vienkāršāko, ka tā saucamie nieka «tārpiņi» var nodarīt arī ļaunumu dzīvnieku veselībai.

Veicot veterināri sanitāro ekspertīzi mūsu rajonā aitām un liellopiem, ir atrasta fascioleze (tautā sauktas «aknu blaktis»). Slimie dzīvnieki novājē, var būt paaugsti-

nāta temperatūra, sliktā ēstgriba, caureja, tūska acu rajonā, aitām izkrit vilna, grūsnēm dzīvniekiem dzimst dzīvotnespējīgi pēcnācēji. Govīm novēro abortu, tās ir grūti apļecināt, pasliktinās piena kvalitāte, tas var būt rūgts.

Vēl viena raksturīgākā slimība ir askaridoze (cērmes). Ar to slimo visu sugu dzīvnieki. Slimības nosaukums ir atkarīgs no dzīvnieka sugas un lokalizācijas vietas organismā. Slimības pazīmes var būt sādas: cūkas (ja ir plaušu forma) klepo, var būt krampji, paaugstināta temperatūra, «griež» zobus, slikti ēd, novājē. Zirgiem ir caureja, klepo, iztecējumi pa nāsīm, ātri nogurst, novēro kolikus. Teļiem — caureja, uzpūsti vēderi, mainīga ēstgriba, nepatīkama izelpotā gaisa smaka. Suņi — slikti ēd, caureja, aizcietējumi, vemšana, novājē. Vistas — vārgas, tām ir caureja, cāji nobeidzas.

Šīs divas parazitārās slimības ir biežāk sastopamās. Tāpēc, lai zinātu, vai jūsu saimniecībā esošie dzīvnieki neslimo ar parazitārām slimībām, kā tās ārstēt, 2 reizes gadā vajag pārbaudīt dzīvnieku fekālijas laboratorijā, kur arī dos norādījumus par dzīvnieku ārstēšanu.

H. Čodare,
Preiļu veterinārās laboratorijas vadītājs

Ko piedāvā mašīnbūvētāji

Par iespaidiem seminārā, izstādēs Ulbrokā un Rāmvā gūtajiem iespaidiem stāsta rajona lauksaimniecības departamenta priekšnieka vietnieks Jānis DESAINIS.

Seminārā, ko vadīja LM Mehanizācijas un enerģētikas pārvaldes priekšnieks A. Zosulis, piedalījās rajonu lauksaimniecības departamentu inženieri un enerģētiķi, republikas vadošie šo nozaru speciālisti. Cita starpā te tika apspriesti pasākumi un iespējas tehnikas koplietošanas centru izveidē uz tagadējo paju sabiedrību mehānisko darbnīcu bāzes, nepieļaujot traktoru un lauksaimniecības mašīnu izvazāšanu, kas jau noticis vienā otrā pagastā. Notika arī saruna par rajonu lauksaimniecības biedrību un piensaimnieku savienību veidošanu, valsts uzņēmumu privatizāciju — pie mums tādas ir «Lauktechnikas» rajona apvienība, apvienība «Ražība» un meliorācijas uzņēmums.

Pēc teorētiskās daļas visi semināra dalībnieki apskatīja Ulbrokā izstādītās lauksaimniecības mašīnas, ko ražo Latvijā, un uzzināja, kā paši mehanizatori var uzlabot to vai citu mehānismu. Izstādē šeit vēl turpināsies līdz 20. decembrim. Toties Rāmvā, kur plaši bija pārstāvēti «Lauktechnikas» rajonu apvienību, Rēzeknes slaukšanas iekārtu un citu pazīstamu uzņēmumu ražojumi, izstāde jau noslēgusies, dodot vietu citai. Te bija redzami Volgogradā ražotie kāpurķēžu traktori DT-75 (cena — 500000 rubļi). Tos var iegādāties «Lauktechnikas» Daugavpils nodaļā. Vēl bija izstādītas iekārtas gaļas kūpināšanai, saldējuma gatavošanas automāti un citas ierīces, ko var izmantot zemnieku saimniecībās. Bija arī ārzemēs ražotie traktori — no mazjaudīgajiem un līdz 100 zirgspēju stiprajiem, četru veidu uzkarināmās plaujmašīnas, ko

ražo mūsu republikas «Lauktechnika», cita tehnika.

Seminārā tika uzsverts, ka labi un laikus jāsaņem pavasara darbiem. Un viens no svarīgākajiem uzdevumiem šajā periodā ir degvielas sarūpēšana. Der atcerēties, ka uz pavasara pusi tās cena ievērojami pieaug. Sobrid Jēkabpils naftas bāze dīzeļdegvielu realizē par 37 rubļiem kilogramā, benzīnu AI-93 var nopirkt par 55 rubļiem litrā.

Kā to izdarīt praktiski? Ar 1. decembri vairs nedarbojas «Lauktechnikas» dispečerdiens, tāpēc ieinteresētajiem jāzvana tieši uz lauksaimniecības departamentu. Atgādinu, ka ar divdesmitlitru kannām te nav ko iesākt.

Mums pienāk sūdzības, ka pagastos, kam dotas tiesības sadalīt degvielu starp zemnieku saimniecībām un paju sabiedrībām, daudzi zemnieki palikuši tukšā. Visi neskaidrie jautājumi jāatrisina uz vietām. Šādi gadījumi ir Rudzātu, Pelēču, Rožupes, Rožkalnu un vēl dažos citos pagastos.

Cik degvielas bija piešķirts rajona, tik tās a sadalīts proporcionāli zemes platībām pagastos. Tā šī apgāde tiks organizēta arī turpmāk, bet tā kā katram zemniekam nav savu cisternu, kur krājumus glabāt, tie tiek iedalīti kopā ar paju sabiedrībām, precīzi norādot, kas kuram pienāks. Benzīna A-76 nebija, un nebija arī ko dalīt, tāpat bija ar eļļu un smērvielām.

Daži piemēri. Pelēču pagasts saņēma 170 tonnas dīzeļdegvielas, no tām zemnieku saimniecībām pienācās 70 tonnas, Rožkalnu — 286 tonnas, tai skaitā zemniekiem — 165 tonnas.

Pierakstīja
A. Rancāns

Ko dara zemnieku konsultanti

Astoņos rajona pagastos — Aglonas, Rožupes, Upmalas, Jersikas, Saunas, Aizkalnes, Sutru un Sījukalna — darbojas zemnieku konsultanti. Klientus bez maksas viņi apkalpo noteiktā vietā un laikā pagastu valžu namos reizi nedēļā. Droši vien aizņemības dēļ, varbūt arī tāpēc, ka viss šķiet tāpat skaidrs, bet varbūt arī tāpēc, ka ne gluži visi zina, kur un kādus padomus var saņemt, zemnieki, kā atzīst šo konsultācijas punktu vadītāji, viņus ne pārāk bieži apmeklē. Tādēļ konsultanti paši apmeklē zemnieku saimniecības, interesējas par viņu darbu un vajadzībām, dod arī padomus, organizē mācību kursus, ko gatavi sarīkot pagastos uz vietas. Tagad, kad ir tik lielas grūtības ar autobusu satiksmi, nevar izbraukt uz rajona centru, šāds variants ir apsveicams.

Dienā bez transporta nevar pagūt apmeklēt daudz saimniecību, bet katrs konsultants tomēr iegriežas divās vai trijās. Sevišķi cītīga šajā ziņā ir Vilhelmine Vai-

vode Rožupes pagastā. Viņas «apgaita» ir ļoti liela — apmēram 400 zemnieku, bet izdarīgā agronome jau pabijusi pie katra un, vadoties no savāktajiem materiāliem, gatavo divus lielus darbus: organizēs ziemas mēnešos savā pagastā, pieaicinot lektoros no rajona, republikas mācību un zinātniski pētnieciskajām iestādēm, kā arī apkopo ziņas par saimniecību praktiskajām vajadzībām un saražoto produkciju.

Aizkalnes pagasta konsultante Lidija Kažemāka piedalās lauku kartēšanā. Šis darbs te jau tuvojas beigām, nu gan paju sabiedrība, gan zemnieki varēs zināt, cik tad īsti barības vielu satur tīrumi, kāds ir to skābuma līmenis un citus datus, lai sekmīgāk varētu strādāt turpmāk.

Pagastu konsultantu uzdevums ir sniegt zemniekiem teorētiskās zināšanas, bet viņu saimnieciskās lietas kārtoti. Tomēr nereti arī konsultantam jāatbild uz jautāju-

miem: kā un kur iegādāties tehniku, sēklas, minerālmēsli, cik tie maksā. Un nevar atteikt, kad zemnieki prasa palīdzēt ko iegādāties. Tā rīkojas Sutru pagasta konsultants Vilmārs Osāns. Zemnieki viņam iedevuši naudu un lūguši parūpēties par slāpekļa mēslojumu. Aglonas noliktavās, kas būtu netālu, viena tonna amonija salpetra maksā 25000 rubļu, toties Bauskas rajona Iecavā — 12000 rubļus, bet atvešana dārgāka. Tā nu Vilmāram jāizlemj, kurp izdevīgāk braukt.

Labs saimnieks domā par ražas novākšanu, graudu tīrīšanu un kaltēšanu arī ziemā. Kā atjaunot vecās kaltes, no kurām atsakās paju sabiedrības, kā atrast kopīgu valodu ar tām par darbojošos kalšu izmantošanu, savai konsultantei Saunas pagastā Valentīnai Anspokai lūguši paaugstināt viņas klienti. Vairāki zemnieki gribētu kooperēties un kopīgi izmantot kādu kalni.

A. Mežmalis

Nāk Ziemassvētki...

... un mēs tos gaidām, taču ne visiem sirdī ir pietiekoši daudz miera, labestības, ticības. Tāda nu reiz ir mūsu šodiena — mās rūpes par darbu, par mājām un, ko tur liegties, arī par stāvokli valstī.

Nežēlīgā un bieži negodīgā kapitāla uzkrāšana izmainījusi cilvēku savstarpējās attiecības. Tamdēļ daļa paliek pesimistiski noskaņoti, ieraujas sevī un neko nevēlas dzirdēt par sabiedriskām aktivitātēm. Bet dzīve turpinās, tā jādzīvo arī šādos apstākļos, tāpēc padomāsim, vai mēs paši mazliet neesam vainīgi pie tā, kā jūtamies. Vai mūsu dzīves stils ir piemērots šodienai vai dzīvojam kā agrāk? Mums pašiem jāklūst savādākiem, arī tiem, kas nevēlas «nodarboties ar politiku». Un bieži vien šis jaunais un citādākais ir tas pats aizmirstais vecais.

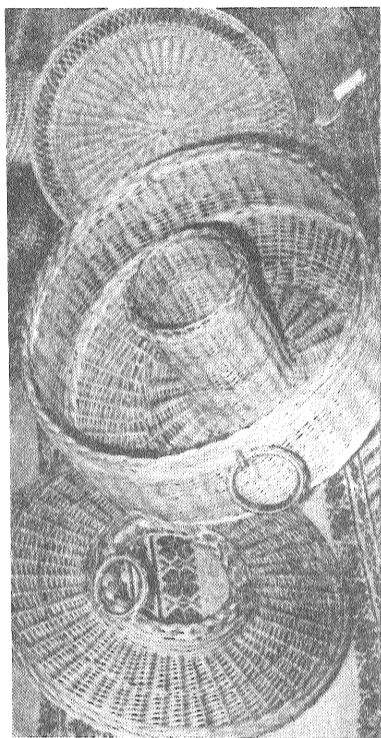
Pazīstu brīnumjaukus cilvēkus, kas šobrīd, pat kļuvuši par bezdarbniekiem, nav zaudējuši dzīvesprieku un aklās dusmās nevēlas pret visu apkārtējo pasauli, bet atrod nodarbošanos, kas palīdz un uztur garu. Viena no tām ir tautas lietišķā māksla. Lai atceramies pagātni, pat drūmajos klaušu laikos tā liekas uzplauka jo košāk. Šie krāsainie dzīpari un raksti kā burvju vara aizdzina projām visu lieko, kas traucēja īstam dzīves un darba priekam. Šis radošais darbs stipri-

naja garīgi un izdaiļoja dvēseli. Tātad tieši šobrīd, par spīti visam, jāuzplaukst tautas daiļamatam. Ne tikai kā līdzekļu avotam, bet galvenokārt kā tautas garīgajam vienotājam un mūsu dzīves stila izteicējam.

Tādēļ aicinu jūs apmeklēt lietišķās mākslas izstrādājumu izstādi Preiļu grāmatu nama zālē Tur jūs redzēsiet Līvānu keramiķu darbus, pinēju Natālijas Vuškārnieces un Lilijas Utinānes u. c. veikumu. Ļoti jaukas sauso augu kompozīcijas veido Elizabete Cimare, elegantas sveču kompozīcijas ir Līvānu 1. vidusskolas skolniecei Agnijai Aļehno. Bez līvāniešu darbiem redzama Rīgas mākslinieku Noviku ģimenes ādas un keramikas sīkplastika. Egila Koka ādas izstrādājumi. Atkal viesosies Ilūkstes «Ornaments» ar savām jaunajām segām, aizkariem u. c. izstrādājū-

miem. Visu iekāroto jūs varēsiet arī nopirkt, bez tam ekspozīcija nepārtraukti papildināsies visu izstādes laiku. Nāciet! Ja arī jūs neko nepirksiet, tad varbūt gūsiet iedvesmu arī savas rokas un talantus likt lietā

□ Ja jūs vēlaties savus darbus nodot izstādei un arī turpmāk, lūdzu zvaniet 43793, 43864. Vēlamies redzēt arī kokapstrādes meistarū (un citu nepārstāvēto virzienu) darbus.

Izstādi organizē Līvānu firma «A. C. D.», kura decembra vidū atvērs arī jaunās salona «Līva» telpas Līvānos, Rīgas ielā 151 (pretī mūzikas skolai). Arī tur jūs visi, visi tiekat laipni gaidīti!

Uz saprašanās un sadarbību!
Aija Nagle
Līvānos

Rudzētu speciālajā internātskolā

Direktors saka — pagaidām bez raizēm

Direktori bez sava tiešā darba vienmēr vēl aizņemti ar ko citu, — viens ar ārzemēm, otrs ar politiku, trešs ar biznesu, cits ar sportu, bet vairākas reizes, mēģinot no Rudzētu speciālās internātskolas direktora Jāņa Vjakses dabūt kādu informāciju par to, kā šogad viņa skolai klājas, atbildē skanēja, ka direktors ir mežā. Tāpēc, kad beidzot izdevās Jāni Vjaksi satikt, pirmais jautājums, ko viņam uzdevu, arī bija, ko direktors dara mežā.

— Mežā mums ir paņemtas divas cirsmas, gatavojam malku skolai un arī zāģbaļķus. Gribam būvēt sienu šķūni. Šogad skola savos 17,2 hektāros audzēja kviešus un kartupeļus, bet lielākajā daļā — zāli. Sapļāvām un izkaltējām sienu, bet to nav kur glabāt. Sametām kaudzēs. Sienu skola pārdod. Piemēram, Rīgas Zooloģiskajam dārzam, kas labi maksāja. Tā ka šķūnis sienam mums ir vajadzīgs. Bet siena nauda — papildus izdevumiem bērniem. Lai mūsu bērni aizbraukuši ekskursijā vai kur citur izvesti ļaudis, varētu justies līdzīgi vienaudžiem un nopirkt tāpat saldējumu, košlences vai citas mantas, kuras nav vajadzīgas tikai no pieaugušo viedokļa.

Jautāts par to, kā skolai šoziem klājas, direktors uzskata, ka šajos apstākļos vēl labi. Dienas uzturam katram skolēnam ir paredzēti 70 rubļi, visai ziemai un arī sēklai pietiks pašizaudzēto kartupeļu. Piena produktus skola šogad iepērk siera rūpnīcā, lētāk, jo bez tirdzniecības pieņemuma. Veikalu procentus izdevies apiet arī attiecībā uz gaļas iepirkšanu.

Skolā šoziem ir 72 audzēkņi. Iepriekšējā mācību gadā bija tendence katrā rajonā atgriezt savus bērnus, bet specializācija tomēr ir dziļi nostiprinājusies. Var jau uz kādu rajonu aizvest tā bērnus, bet atbildē tā rajona saimnieki pa savām skolām savāks preiļiešu bēr-

ņus, kuri tur atgūst veselību, un gala rezultātā kopējais katls pilnāks nebūs, ja arī ēdāji samainīsies vietām.

Joprojām skolas kontingents lielākoties sastāv no nelabvēlīgās ģimenēs augušiem bērniem, kur garīgā atpalicībā bērnos ir vecāku nolaidības sekas. Pat vesels piedzimis bērns, kurš līdz gadiem astoņiem ir bijis spiests pavadīt nelabvēlīgā ģimenē, jau ir tik stipri atpalicis savā garīgajā attīstībā, ka diezin vai kas ir labojams, tā uzskata J.Vjakse. Skola cenšas kompensēt, ko liktens šiem dzīves pabērniem laupījis. Bērni tiek vesti ekskursijās, uz izrādēm, rīko paši dažādus sarīkojumus. Stipri pievēršusies rokdarbiem. Skolotājs Juris Kursītis daudzus aizrāvis ar klūdziņu pišanu. Iepirkta dzija, un sākot no 4. klases ne tikai meitenes, pat zēni prot sev uzadīt cimdu un zeķes.

Tomēr ļoti maz līdzekļu skola saņem apģērba un gultas veļas iegādei, apmēram tūkstoti un trīs simtus uz vienu bērnu gadā. Pie pašreizējām apģērba cenām! Direktors tomēr saka, ka lieku reizi aizbraucot uz Rīgu, pa bāzēm un noliktavām varot sameklēt arī pieņemamās cenās apavus un apģērbus.

— Humāno palīdzību tagad mēs praktiski nesaeņemam, — saka direktors, — un uzskatu, ka tas ir pareizi. Nevar pieradināties tikai pie lāpīšanās no reizes uz reizi, jāmacās pašiem iztikt. Pēdējo reizi saņēmām zupu koncentrātus. Tie mums noderēja braucot ekskursijās.

Pašlaik skola jau dzīvojošas eglītes, Ziemassvētku vecīša un viņa dāvanu maisa gaidā. Bez problēmām. Varbūt, ka tās vēl tikai nākšot. Bet viena otra, kas līdz šim bijusi, toties esot atkritusi. Piemēram, neesot bēdu ar kadriem, katrs tagad cenšoties turēties pie vietas.

L.Sila

Lakstīgala, trejvabole, nāc man līdzī tautiņās, Palīdz man parunāt ar to meitu māmuliņu!

Folkloras pēcpusdiena ar šādu nosaukumu notika Rudzētu speciālajā internātskolā. Tādas mūsu skolā rīkojam katru gadu. Tās ir plašas. Aicinām uzstāties dažādus kolektīvus un ciemiņus. Skolā ir viesojušies Rudzētu ciema koris, sieviešu ansamblis un jauniešu deju kolektīvs, Līvānu bērnu ansamblis «Ceiruleits», kapelas «Jūlijs» un «Jancis». Šogad cimojās Rudzētu vidusskolas ansamblis.

Folkloras pēcpusdienā esam rādījuši vakarēšanu garajos ziemas vakaros, rudens darbu noslēgumu un gatavošanos pavasara darbiem. Šogad rādījām svātošanos (derības). Kad pēc rudens padarītajiem darbiem, pēc kulšanas, kur puisis ir noskatījis meitu, viņš brauc to

bildināt un noteikt kāzu dienu.

Iesaistījām visu skolas kolektīvu. Bet darbība notika pie uzklātiem galdiem. Par muzikālo paviljumu gādāja skolotāja V.Lietauniece, tēvs un māte bija skolotāji J.Valainis, H.Stašulāne. Vēl bija svāts, līgavainis, līgava, māsa un brālis. Piedalījās arī skolas sieviešu ansamblis. Skolas direktors gādāja par materiālo un tehnisko pusi.

Organizējot folkloras pēcpusdiena skolā, katru reizi par vadmotīvu ņemu vārdus: «Kā bērnu šūpuļi, kā sītnu māmuliņu saglabāt latviešu tautas dziesmu.»

L.Kudiņa,
direktora vietniece mācību
audzināšanas darbā

Tiesas spriedumi

2. novembrī notika Anatolija Maļnika lietas izskatīšana (1968. g. dz., dzīvo Stabulnieku pagastā, strādā par laukstrādnieku p.s. «Druva», izglītība vidējā speciālā).

No A.Maļnika paskaidrojuma tiesai: «Biju iedzēris. Veikalā «Dravnieki» ielīdu vienu reizi 18. jūnijā ap plkst. 17.00. Ņēmu tikai alkoholu. Veikala verandā atplēsu dēļus. Biju tā piedzēris, ka neko neatceros. Mantas saliku maīsā.»

Tiesas noskaidroja, ka maisa saturs nemaz nebija tik mazs, kā mēģināja iestāstīt Maļniks, tajā bija 17 pudeles degvīna «Stoļičnaja», 45 paciņas cigarešu un citas preces. Maisu viņš novietoja pie izlauztā cauruma verandā, lai vēlāk ērtāk būtu aiznest, bet pats, paņemis divas pudeles, izdzēra tās ar paziņām. Kad atgriezās pēc maisa, pie veikala bija pienācis kāds pilsonis, kurš Maļniku padzina.

Tiesas spriedums: sodīt ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem bez mantas konfiskācijas, sprieduma izpildi atlikt uz 2 gadiem, uzlikt par pienākumu: nemainīt bez policijas nodaļas atļaujas dzīves vietu un paziņot par darba vietas maiņu; reizi mēnesī ierasties uz reģistrāciju Preiļu rajona policijas nodaļā. Piedzīt patērētāju biedrības zaudējumus — 3202 rubļi.

3. novembrī tiesāja Jāni Mazuru (1974. g. dz., no Preiļu pagasta Ličiem, p.s. «Preiļi» strādnieku, izglītība — 8 klases) un Ilmāru Upenieku (1971. g. dz., no Preiļu pagasta Moskvīnas, no 1991. gada oktobra nekur nestrādā, izglītība — 9 klases). Abi nozaga velosipēdus, benzīnu no šķūnīša, pārtikas produktus no pagrabiem.

Piemēram, slaištotes pa Preiļiem, nepilngadīgais Mazurs pamanija pie restorāna vīriešu velosipēdu, noslēpa to krūmos, bet naktī, atgriežoties no diskotēkas, aizbrauca ar to mājās uz Ličiem,

uzsēdinājis vēl draugēli uz bagāžnieka. Tai pašā naktī viņš nozaga vēl vienu vīriešu velosipēdu Ličos. Tad kopā ar Upenieku Preiļos nozaga sieviešu velosipēdu.

Šinī lietā tiesa atrada vainu mīkstinošus apstākļus, proti — Mazurs, izdarot noziegumus, bija vēl nepilngadīgs, viņš atzina savu vainu, sola laboties, ir iekārtojies darbā un pēc iespējas atlīdzina zaudējumus.

Tiesas spriedums: sodīt Jāni Mazuru ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem. Sakarā ar amnestiju no pamatsoda izciešanas atbrīvot. Ilmāru Upenieku sodīt ar labošanas darbiem darba vietā uz 1 gadu un 6 mēnešiem, ieturot 20 procentus no algas.

17. novembrī notika Timofeja Ivanova (1935. g. dz., koihoza «Līvāni» strādnieks, 5 reizes tiesāts, dzīvo Rožupes pagastā) lietas izskatīšana. No kolhoza noliktavas «Rušeniekos» viņš nozaga 8 maīsus sēklas rudzu. Tas bija vēl 1991. g. 25. oktobrī, bet tiesa notika tagad, jo Ivanovu nācās meklēt.

Spriedums: brīvības atņemšana uz 3 gadiem bez mantas konfiskācijas. Sakarā ar amnestiju termiņu saīsināt uz pusī un pārējo sodu noteikt nosacīti ar obligātu iesauktīšanu darbā.

19. novembrī izskatīta Mihaila Kokareviča (1968. g. dz., agrāk tiesāts, 8 klašu izglītība, Preiļu bērnu mūzikas skolas santehniķis, dzīvo Rušonas pagasta Baškos) un Ivara Dimpera (1971. g. dz., izglītība vidējā, nestrādā, dzīvo Rušonas pagasta Baškos) lieta.

Kokarevičam nedeva miera kāda māja, kuras saimniece uzcēla sev jaunu Aglonas stacijā, bet veco turēja aiznaglotu ar visām mēbelēm. Pirmo reizi viņš aizveda ar ķeru spoguļi, tad sarunāja ar Ivaru Dimperu un Valēriju Cvetkovu, kurš vadīja traktoru. Izveda

mēbeles un mantas par 18400 rubļiem. Trīs dienas vēlāk atkal atbrauca ar traktoru un aizveda mantas vēl par 12500 rubļiem, izņēma pat logu rāmjus.

Pēc kāda laika, uzzinājuši, ka zādzība atklāta un mēbeles meklē, steidzīgi metās tās slēpt. Skapi izjauca un aizveda pie ezera. Divānu sacirta gabalos un — krūmos! Pārējo — grants karjerā! Rezultātā visas mēbeles ir sabojātas.

Tiesas spriedums: Kokarevičam — brīvības atņemšana uz 4 gadiem 6 mēnešiem ar mantas konfiskāciju stingrā režīma labošanas darbu kolonijā; Dimperam — brīvības atņemšana uz 3 gadiem ar mantas konfiskāciju, pamatsoda izpildi atlikt uz 2 gadiem ar noteikumu: nemainīt dzīves vietu bez policijas nodaļas piekrišanas; reizi mēnesī ierasties reģistrēties policijas nodaļā. Zaudējumus cietašās labā atlīdzināt.

Attiecībā uz Valēriju Cvetkovu krimināllieta pārtraukta, tā nodota sabiedrības izskatīšanai.

L.Zīle

Par Aizkalni, Jasmuižu un ambīcijām

Lasot 1992. gada 1. decembra «Novadnieka» numurā rakstu «Paliek Aizkalne», rodas iespaids, ka šie deviņi deputāti ir tie vienīgie pareizo uzskatu pārdēji un noteicēji, aizmirstot, ka Aizkalnes pagastā darbojas ne tikai šie deviņi, bet kopā astoņpadsmit deputāti. Katrs ar saviem viedokļiem, plusiem un mīnusiem, dažādiem aktivitātes un intelektuālajiem līmeniem. Cik daudz mums jāpiestrādā, lai, pirmkārt, katrs no sevis izmēstu to gadu desmitos sakrājušos padomju īgnumu, ļaunumu, pašatīrītus un beidzot sāktu veidot jaunu pašapziņas līmeni citā kvalitātē. Un tas, ka mūsdienu cilvēks radīs domāt tikai tad, kad nostādīs uz ceļiem un tam uzkāpts sāpīgi vietai, — tas ir fakts.

Pēc sludinājuma publikācijas «Novadniekā» 1992. gada 5. maijā, kur bija lūgts izteikt savas domas par vēsturiskā nosaukuma «Jasmuižas pagasts» atjaunošanu, piecu mēnešu laikā neienāca neviena vēsturiska satūra informācija. Bet tikai pēc tam, kad rajona valdē tika pieņemts lēmums un nopublicēts presē par vēsturiskā nosaukuma atjaunošanu Aizkalnei, tad arī sākās liela ažiotaža. Tas noteikti nenotiktu, ja būtu noorganizēts iedzīvotāju referendums — balsošana par šo tik svarīgo jautājumu.

Mūsu deputātiem ir grūti izšķirt katru iedzīvotāja viedokli. Bet varbūt tas arī ir labi, jo tikai strīdos dzimst patiesība,

un tikai saskaroties ar dažādu viedokļu pretestību nonākam pie slēdziena, ka Latvijā Latgales vēsture joprojām ir baltais plankums.

11. sesijā deputātiem tika uzdots savos vēlēšanu apgabalos veikt vēlēšanu aptauju un noskaidrot viņu domas par pagasta nosaukuma izmaiņām.

Aptaujā iedzīvotāji sevišķi aktīvi nav izrādījuši. 54 iedzīvotāji no 60 izteikušies par vēsturiskā nosaukuma atgriešanu. Daudzi uzklāstīti mutiski un telefoniski par vēsturiskā nosaukuma atgriešanu. Dots Aizkalnes visu pagasta iestāžu piekrišana. No astoņpadsmit deputātiem, savu vēlēšanu viedokli izsakot, astoņi bija par nosaukuma «Aizkalne» saglabāšanu un 10 — par nosaukumu «Jasmuiža». 12. sesijā nolēma ieteikt LR AP atgriezt Aizkalnei vēsturisko nosaukumu — Jasmuiža, atļaujot valodniekiem noteikt garo vai īso a.

13. novembrī Aizkalnes pagasta 20. sasaukuma 14. sesijā, pamatojoties uz vēsturiska A.Anspaka ziņām, papildus informāciju, kas ienāca pagasta valdē un deputātu grupas pretenzijām, tika pieņemts vienbalsīgs lēmums atstāt pagastam nosaukumu «Aizkalne».

P.Rožinskis,
Aizkalnes pagasta valdes priekšsēdētājs

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Piektdiena,

11. decembris

LATVIJAS TV I
18.00 Ziņas. 18.15 Luksofors. 18.35 TV klubiņš Pie Vecā Ratiņa. 19.35 Valdības viedoklis. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.20 Skatuve. 22.20 Z.Mauriņa. Mīlestība. 22.50 E.T.A.Hofmanis. Kavalieris Gliks. Daugavpils teātra izrāde. 23.20 Dejo Z.Erra un A.Leimanis.

LATVIJAS TV II

17.00 BBC World Service. 17.30 Eterā - Vidzemes TV. 17.55 Mult. filma.

OSTANKINAS TV

18.05 Nams Volhonkas ielā. 9. sērija. 18.50 Brīnumu lauks. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.45 Piekrašes josla. Mākslas filma. 22.25 Skatiens un citas programmas piedāvā...

KRIEVIJAS TV

7.00 Vēstis. 7.25 Lietišķu cilvēku laiks. 7.55 Mana tēvzeme. 8.50 Senai dziesmai ilgs mūžs. 9.15 Baltā vārma. 10.00 NBA labākās spēles. 11.00 Santabarbara. 11.1. sērija. 11.50 Maskavas šķērsliu klusumā. 12.20 Vaļabridis. 12.35 Informatīvi komerciāla programma. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 15.00 TV birža. 15.30 Studija Rost. 16.00 Ziņas

bērniem. 16.15 Ipaša riska apakšvienība. 16.45 Bizness. Jauni vārdi. 17.00 Trests M. 17.15 Neiznīnātais Visums. 17.45 V.Disnejs - piektdienās. Suns Cips. 2. sērija. 18.45 Svētki katru dienu. 19.00 Vēstis. 19.25 Kolumbs. Anglijas mākslas filma. 20.45 Programma EKS. 20.55 Izsūdzot... Vada L.Anpinskis. 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis.

Sestdiena,

12. decembris

LATVIJAS TV I

8.45 Kristīgā pasaule. 9.00 Rīta stunda. 10.00 Kārumnieks. 10.15 V.Belševica. Sofijas nolaušana. Jau nāmes teātra izrāde. 11.40 Koncerts. 12.00 Pieturiet! 12.45 Krauklis. Dok. filma. 12.55 Kristīgā kultūras programma. 13.40 Koncerts. 14.20 Represētie Latvijas valstsvīri. 15.05 Bortertauna. 15. un 16. sērija. 15.50 Ž.Bizē. Karmena. 18.30 Raidījuma Ahoi! pielikums. 18.45 Zemnieku stunda. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.10 Katru sestdienu - Tonis. 21.25 Labvakar! Pirmā prognoze. Naktis pielikums.

OSTANKINAS TV

8.00 Maratons-15 - mazuļiem. 8.25 Ekoloģijas apskats. 8.40 Palīdzi sev pats! 9.10 Autogrāfs - sestdienā. 9.40 Aviokosmiskais salons. 9.55 Acim-

redzamais - neticamais. 10.25 Lieta. 10.35 Mūzikas kiosks. 11.05 Mācīsmies angļu valodu! 5. nod. 11.30 Runāsim vāciski! 10. nod. 11.50 New life - Atmoda. 13.50 Kristīgā programma. 14.10 Tikšanās Mārupes ielā. 14.35 Mult. filma. 14.50 Vecais Hotabičs. Mākslas filma. 16.20 New life - Atmoda. 17.20 Mult. filma. 17.30 Kalps. Mākslas filma. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Kas? Kur? Kad? 21.45 Visas bijetes izpārdotas! V.Vinokurs. 23.00 Ziņas. 23.20 Grand Slam kausa izcīņa tenisā.

KRIEVIJAS TV

7.00 Vēstis. 7.25 Basketbola apskats. NBA. 7.55 Karjera ābece. 8.10 Vaļabridis. 8.25 Jaunākie skaņu ieraksti. 9.00 Plus vienpadsmit. 10.15 Skola tuvplānā. 11.00 Soļi. 11.40 Japānas mult. filma. 14. sēr. 11.55 Meistari. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 13.20 Karjera. 14.20 Piligrims. 15.20 Trumpja dāma. 15.55 Futbols bez robežām. 16.50 K-2 piedāvā... 17.20 Parlamenta vēstnesis. 17.35 Ar bērna muti. 18.15 Izklaidējoša programma. 18.45 Svētki katru dienu. 19.00 Vēstis. 19.30 Mākslas filma. 20.50 Mult. filma pieaugušajiem. 21.00 Kontrasti. 21.40 Reportieris. 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis. 22.30 Asorti.

23.00 Programma A. 23.30 Ad libitum. 24.00 Pane Marija. Mākslas filma.

Svētdiena,

13. decembris

LATVIJAS TV I

9.00 Katoļu baznīcas komponists M.Celminskis. 9.30 Dvēselīt, atgriezies! 9.45 Programma nedzirdīgajiem. 9.55 Skabarga. 10.40 Spiets. 11.10 Uzmini nu! 12.10 Savai zemiņai. 12.55 Latgales laikgrāmata. 13.55 Es ticu... 14.25 Atvasara. 15.00 Reģionālās TV piedāvā... 15.30 Rīgas Skolēnu pils kora Rīga koncerts. 16.15 Ex libris. 17.00 Operešu melodiju kokteilis. 17.15 Abpus šimbrīžam. 17.45 Satikšanās mūzikā. 18.45 Mākslas pasaulē. 19.15 Uz jumta. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.15 Mūsu kinonedēļa. 20.30 Panorāma. 21.20 TV klubiņš Pie Vecā Ratiņa. 22.20 Dāvana.

OSTANKINAS TV

8.15 Futbols. Brazīlijas Sanpaulu - Spānijas Barcelona. 9.00 Rīta agrumā. 9.30 Kamēr visi mājās. 10.00 Rīta zvaigzne. 10.50 Zem «Pī» zīmes. 11.30 Melnā skaistulīša piedzīvojumi. 22. sērija. 11.55 Izvēlas jaunā paaudze. 12.30 Pifs un Herkules. Mult. filma. 12.40 Kusto komandas zemūdens odiseja. Dok. filma. 13.30

Solo. 14.00 Ziņas. 14.20 Dialogs tiešajā pārraidē. 15.00 Ceļotāju klubs. 15.50 Amatniecība. 16.00 Starptautiska programma Panorāma. 16.40 TV locis. 16.55 V.Disnejs piedāvā... 17.45 Ziņas. 18.00 Promenāde Marijas teātri. 19.00 Satrakotais autobuss. Mākslas filma. 20.45 Maskavas hitu kinoparāde. 21.00 Nedēļas notikumu apskats. 21.45 Sportiska nedēļas nogale. 22.00 Grand Slam kausa izcīņa tenisā. 23.00 Ziņas.

KRIEVIJAS TV

7.00 Vēstis. 7.25 Sporta pasaule firmas Gillette skatījumā. 7.55 Mums atvēlēts... 8.40 Programma Atslēga. 9.10 Sešsimt... 9.30 Leļļu filma. 10.00 Re, kur viņi... 10.30 TV krustvārdu mīkla. 11.00 Ilgais ceļš mājup. Dok. filma. 12.30 Laimas likloči. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 13.20 Neiznīcināt... 13.35 Sala. Režisors D.Karasiks. 14.20 Kas uzvarēs? Bukera prēmija literatūrā. 15.10 V.Pozners un F.Donahjū. 15.40 K-2 piedāvā... 16.10 Dzīvnieku pasaulē. 17.10 Mīlestība pret tu vāko. Labdarības koncerts. 18.10 S.Namina centrs piedāvā... 18.45 Svētki katru dienu. 19.00 Vēstis. 19.20 Aiz divpadsmit jūdžu rīfa. Mākslas filma. 21.00 TV izmeklēšanas birojs. 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis. 22.30 Mis Pasaule-92.

Policijas hronika

No 24. novembra līdz 8. decembrim

• Šajā periodā trīs reizes notikuši mēģinājumi ielauzties veikalā «Stils» Preiļos, Daugavpils ielā. Apvienības «Apsardze» Preiļos nodalās darbinieki vainīgos aizturēja, kad viņi mēģināja ielauzties veikalā «Turība». Vainīgie noskaidroti. Tās pašas kompānijas rēķinā arī aizdzīts automobilis «VAZ-2106».

• 26. novembrī Preiļu SCO šoferis Ilmārs Pastars izraisīja sadursmi ar maršruta autobusu uz ceļa «Krāslava — Preiļi». Cietušo nav.

• 30. novembrī uz ceļa «Aglona — Preiļi» Preiļu patērētāju biedrības šoferis Orlovs netika galā ar mašīnas vadību, iebrauca grāvī un apgāzās. Bojāta automašīna.

• 2. decembrī apzagts veikals Sīļukalnā.

• 3. decembrī Preiļos aizturēts Grigorijs Nikolaja dēls Tumaševičs, kurš vadīja sev nepiederošu automašīnu «VAZ-2106». Braucējs bija alkohola reibumā, bez

vadītāja apliecības un tehniskās pases.

• 7. decembrī Riebiņos aizdzīts «IŽ-Planeta», v.n. 6234 KOI.

• Policija noskaidrojusi personu, kas nozaga krāsaino metālu telekomunikāciju centra noliktavā. Informācija par šo zādzību bija vienā no iepriekšējām policijas hronikām. Notiek izmeklēšana.

SKANDĀLISTI ĢIMENĒS

Oficiāls brīdinājums izteikts Pēterim Peiseniekam no Turku pagasta Aizpuriešiem, Pēterim Staņislava dēlam Skabam no Stabulniekiem, Andrejam Kononovam no Stabulniekiem, Onufrijam Vilcānam no Preiļu pagasta Ličiem, Jurim Roberta dēlam Tobunovam no Līvāniem, Andrim Gunāra dēlam Ķetim no Rudzētiem.

26. novembrī policijas hronikā iecirkņa inspektora vainas dēļ nepatiesi apvainots Jānis Vaivods no Upmalas pagasta Brokovskiem.

Cik ilgi glabājami iepirktie produkti

Koncerna «Latvijas labība» galvenā tehnoloģe N.Petraša pastāstīja, ka Baltijas apstākļos, pēc standarta noteikumiem, miltus un mannu drīkst uzglabāt no ražošanas dienas septiņus mēnešus, griķu putraim — 15, grūbas — 12, miežu un kviešu putraim — deviņus, rīsus — 12, auzu putraim — sešus, bet auzu pārslas — četrus mēnešus. Ja produktus glabā pareizi, to lietošanas ilgumu var krietni pagarināt, tikai ne auzu pārslas, jo tās kļūst rūgtas, biežputrām vairs nav lietojamas — ja nu vienīgi cepumiem ar krietnu cukura piedevu, lai nesajustu rūgtumu.

Ilgāk uzglabāt produktus var tā — pārbērt stikla burkā, ielikt tajās notīrītu ķiploka daiviņu (produkts smaku neuzsūks) un uzlikt cieši noslēdzot vāciņu. Šādi glabātos produktos kukaiņi neieietīs. Ja iespējams, miltus u. c. graudu produktus jāizsaldē — pa ziemu nolikt ārā — pieliekamajā,

uz balkona utt., parūpējoties, lai netiktu klāt grauzēji un tie nesamirktu — jāuzklāj, piemēram, polietilēna plēve. Miltiem neliela samirkšana neesot bīstama — ārpusē ap tiem veidojas lipīga garoziņa, bet pārējie iekšpusē glabājoties labi.

Vasarā miltus var izsaldēt ledusskapja saldētavā — izber kārtiņu uz piemērotas paplātes un atstāj uz diennakti ledusskapī, lai iznīcinātu varbūt esošās kaitēkļu oļiņas.

Ja graudu pārstrādes produktus pa ziemu glabāsiet siltākā vietā, iepriekš jāparūpējas, lai tur jau negaidītu izbadējušies kukaiņi. Var izsmidzināt dihlifosu un kādu dienu pavēdināt.

Glabāt produktus rūpnīcas iepakojumā polietilēna paciņās nav droši — tās parasti pārdurot, lai izlaistu iepakojšanas procesā tur iekļuvušo gaisu (tā paciņas var sapresēt, arī mazāk plīst).

(«Lauku Avīze»)

Paju sabiedrība «Rušona» aicina līdz 02.01.93. pieteikties uz sekojošu objektu izsoli:

- jaunlopu ferma Kastīrē,
- Liepnieku lielā kalte,
- 2 automašīnas GAZ-53B,
- 2 traktori T-150.

Tālrunis 65155.

Latvijas — Somijas kopuzņēmums SIA «Silva» pērk eksportam no iedzīvotājiem un organizācijām priedes, bērza un apses papīrmalku (garums — 3 m, tievgaļa caurmērs — 6-14 cm).

Tūlītēja samaksa konvertējamā valūtā.
Tuvākas ziņas pa telefonu Daugavpils 21525.

VALSTS PREIĻU LINU FABRIKA PĀRDOD:

- akmeņogles, cena par tonnu — 2000 LVR,
- preparātu Nr.1 pret nezālēm linu un graudaugu audzēšanā, cena par 0,6 kg — 867 LVR,
- linu palagu audumus (1,5 m platums), cena par 1 m — 140 LVR,
- virvju galus (3 m garums), cena par 1 kg — 5 LVR,
- tehstropa siksnas.

Apmaksa skaidrā naudā. Tel. 22760.

SIA «RESURSS»
(bijusī Jelgavas Lauktechnikas Importa tehnikas remonta specnodarījums)

piedāvā:

- lopbarības novākšanas mašīnu E-281, E-301, E-302 pilnkomplekta remontu;
- motoru 6 VD, hēderu un citu agregātu remontu vai apmaiņu pret izremontētajiem;
- sakarā ar bankas kredīta procentu palielinājumu rīkojam minēto kombainu rezerves daļu un remontmateriālu izpārdošanu par pazeminātām cenām.

Pārdod:

- pjāvējus — smalcinātājus «Sprīdītis»;
- plaša patēriņa preces.

Pienem pasūtījumus izgatavošanai:

- zāģiem ar traktora jūgvārpstas piedziņu;
- vienasu traktora piekabēm — lafetēm;
- centrālapkures katliem;
- graudu malšanas dzirnaviņām;
- alumīnija izstrādājumu metināšanai;
- nestandarta metāla izstrādājumiem.

Visi interesenti laipni aicināti piezvanīt pa telefoniem: (230) 20071, 26707, 20055 vai ierasties personīgi.
Adrese: SIA «RESURSS», Rubeņu ceļš 58, Jelgava.

1992. gada 18. decembrī plkst. 10 **NOTIKS**

paju sabiedrības «Jersika» dalībnieku sapulce.

Lūdzam visus paju sabiedrības «Jersika» dalībniekus izņemt pastāvīgās paju kartes līdz 1993. gada 1. februārim, pretējā gadījumā pajas anulēs.

Pārdod
IŽ-2715-01. Zvanīt 21515 pēc 17;

nepabeigtu garāžu. Zvanīt 43276 vakaros;

pianīno. Tel. 22982;

jaunu motorzāģi «Ural-2E». Tālrunis 18173;

lēti Audi-100, 1982. g., Opel Kadett-1,3, 1982. g., vai MAINA pret papīrmalku. Tel. 44517;

grūsnu ķēvi un VAZ-2105 Maltā, 1. Maija ielā 33, tālrunis 41607;

jaunu krāsu televizoru «Slavutič», 61-TC-475D, PAL-SECAM. Tāl. 58495, 21200;

jaunu divrindu kartupeļu racēju KTN-2V, kultivatoru K-2,8, trīs un piecrindu vagotājus. Tāl. 12249.

Pērk
M-401 jebkāda stāvoklī. Tel. 44517, 44710;

papīrmalku. Nodrošina ar transportu. Tūlītēja samaksa. Zvanīt 36535 Jānim.

Maina
3 istabu dzīvokli Preiļos pret diviem atsevišķiem. Ir varianti. Tel. 21219.

Pār savu darba mūžu vakars klājies,

Miers auklē rokas, darbā gurušās.

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem sakarā ar Edvarda VILCĀNA nāvi.

Paju sabiedrības

Sakarā ar kantora vietas maiņu Līvānu virsmežniecības adrese ir sekojoša: Līvāni, Turku pagasts, «Kaijas» (pie Līvānu mežniecības), telefons 44035.

Sērojam kopā ar Teklu Žihari, VĪRU kapu kalnā izvadot. Rudzātu pagasta zemnieki

NOVADNIEKS Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»
REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
REDAKCIJAS ADRESE: LV-5301, Preiļos, Aglonas ielā 1.
☎ 22059, 22305, 21759, 22154, 21996, 21985.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Reģistrācijas apliecība № 1018.
Iespiests Daugavpils tipogrāfijā Daugavpilī, Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 iespiedloksne.
Metiens 6021 eksemplāri. Pas. №1696